

Beter beleid, beter natuurbeheer

1. Inleiding

Ons land is met ruim 17 miljoen mensen op bijna 42 duizend vierkante kilometer het op één na dichtst bevolkte land van Europa. Nederland bestaat voor ongeveer 20% uit water en voor 20% uit stedelijk gebied. De resterende 60% is landschap. En dit landschap staat steeds verder onder druk. Dit vergt scherpe keuzes door de overheid.

Voedselproductie, natuur, woonruimte en infrastructuur concurreren met elkaar om de schaarse ruimte. Mensen willen rust en ruimte. We willen goed voedsel en duurzame energie. We willen buiten kunnen sporten en ontspannen. We willen veilig kunnen reizen. En we willen een robuuste natuur met veel verschillende diersoorten.

Veel uiteenlopende belangen moeten in ons landschap met elkaar in balans gehouden worden. Om die balans te kunnen behouden is de menselijke hand noodzakelijk. Beheer van dieren is essentieel voor het in balans brengen en houden van alle verschillende belangen in ons landschap. Dat beheer wordt in Nederland vrijwel geheel uitgevoerd door vrijwillige jagers, net als in de rest van Europa. De 27.000 Nederlandse jagers zijn goed opgeleide vrijwilligers, met een eigen gedragscode en verenigd in een landelijk dekkend netwerk van bijna 300 wildebeheereenheden. De Jagersvereniging vertegenwoordigt 80% van de individuele jagers en nagenoeg 100% van de wildebeheereenheden. **Namens deze jagers en wildebeheereenheden doet De Jagersvereniging voorstellen aan de landelijke politiek voor regeldrukvermindering, landschapsherstel, vermindering van maatschappelijke kosten en verbetering van toezicht op wet- en regelgeving.**

2. Minder bureaucratie

Te veel bureaucratie staat een goede uitvoering van het beleid in de weg. Jagers worden geconfronteerd met veel onnodige bureaucratische belemmeringen: jaarlijks besteden zij hier 730.000 uur aan. Dit komt met name door keuzes van de landelijke politiek.

De internationale wet- en regelgeving gaat uit van een eigen verantwoordelijkheid voor jagers en andere natuurbeheerders voor het beschermen, beheren en benutten van de in het wild levende diersoorten die op de nationale wildlijst staan. Onze overheid heeft echter gekozen voor een zeer beperkte nationale wildlijst, en voor het toepassen van de zeer restrictieve uitzonderingsbepalingen uit de Europese wet- en regelgeving voor het merendeel van de in het wild levende diersoorten in Nederland. Dit belemmert boeren, landeigenaren en jagers in de uitvoering van goed wildebeheer.

Hierdoor heeft Nederland voor reeën, ganzen, wilde zwijnen en edelherten een onnodig en duur systeem van complexe provinciale faunabeheerplannen en ingewikkelde ontheffingen. Op dit moment staan alleen de wilde eend, houtduif, fazant, haas en konijn nog op de nationale wildlijst. Recent onderzoek laat zien dat een ruime meerderheid (60%) van de Nederlanders voorstander is van duurzame benutting van wild door middel van

jacht. Ook vindt 54% dat de jager de verantwoordelijkheid kan krijgen voor meer dieren dan de vijf wildsoorten die nu op de nationale wildlijst staan.

De diersoorten die in zodanig grote aantallen voorkomen dat ze maatschappelijke, ecologische en economische schade veroorzaken, zouden ook in Nederland onder het jachtregime moeten worden beheerd. Het gaat hierbij met name om ganzen, reeën, wilde zwijnen, edelherten, damherten en smienten, die in 2016 samen goed waren voor ruim 19 miljoen van de 21 miljoen euro uitbetaalde schadevergoeding. De totale schade door wilde dieren in Nederland bedraagt nu €110 miljoen euro. Dat geld kan beter worden gebruikt voor natuurherstel en andere maatschappelijke doelen.

Onze oproep aan de politiek:

- Verminder de maatschappelijke kosten en de onnodige bureaucratische belemmeringen voor de vrijwillige uitvoerders van het Nederlandse faunabeleid, door de volgende diersoorten toe aan de nationale wildlijst toe te voegen: ree, wild zwijn, edelhert, smient, grauwe gans en kolgans.

3. Beter landschap

Het huidige Nederlandse landschapsbeleid schiet tekort. Als gevolg van selectieve beleidsplannen en belemmerende regelgeving verslechterd ons landschap. Het centraal stellen van een goed landschap, waarbij ruimte is voor diverse belangen, moet de focus zijn voor de politiek. Samenwerking tussen overheden, alle grondgebruikers en grondeigenaren in het landelijk gebied is een voorwaarde voor herstel van het evenwicht in het drukke Nederlandse cultuurlandschap. Investerings moeten gepaard gaan met goed en werkbaar beleid voor boeren, terreinbeheerders, jagers en andere vrijwilligers.

Daarbij moet de overheid niet voorbijgaan aan lastige onderwerpen. Te vaak ziet De Jagersvereniging dat nieuw beleid en financiële regelingen geen effect sorteren, omdat men sectoraal werkt en er geen complete visie is. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse miljoeneninvestering in de boerenlandvogels, zonder positieve resultaten. Het is daarbij steeds duidelijker dat investeren in landschapsverbetering voor boerenlandvogels, zonder fatsoenlijk beheer van roofdieren, zinloos is.

Onze oproep aan de politiek:

- Zorg ervoor dat financiële middelen voor natuurbeleid renderen. Dit kan door duidelijke eisen te stellen aan uitvoering (denk aan verplichte roofdierbeheerplannen als voorwaarde bij weidevogelsubsidies).
- Zorg ervoor dat het landbouw- en natuurbeleid elkaar aanvullen; maak dit een prioriteit in het Nationaal Strategisch Plan (NSP) voor de invulling van het toekomstige Europese landbouwbeleid.

4. Minder maatschappelijke kosten

Wilde dieren veroorzaken schade in Nederland, zo'n €110 miljoen voor de landbouw. Daarnaast vormen ze ook een risico voor verkeer (ongeveer 26 miljoen per jaar). En door ongeveer 250 botsingen met vogels ook voor de vliegveiligheid. Om deze maatschappelijke kosten te voorkomen en alle belangen in balans te houden, is beheer

noodzakelijk. Het gaat daarbij met name om ganzen, wilde zwijnen en reeën. Aan de andere levert consumptie van wild ook een bijdrage aan een duurzamere samenleving.

Onze oproep voor de politiek:

- Waar diersoorten op landelijk niveau schade veroorzaken (zoals ganzen en reeën), moet het beheer daarvan ook op landelijk niveau geregeld worden. Dit kan door de soort toe te voegen aan de nationale wildlijst, samen met een landelijk beheerplan.
- Zorg ervoor dat het melden van schade van fauna laagdrempelig kan en dat schadevergoedingen volledig en snel betaald worden.

5. Beter toezicht en vuurwapenbeleid

Onze maatschappij is gebaat bij gedegen toezicht op zowel ons natuur- als ons vuurwapenbeleid. De Jagersvereniging is daar een fervent voorstander van. De maatschappij heeft baat bij voldoende toezicht in het buitengebied: het voorkomt verslechtering van de omgeving door stroperij, afval- en drugsdumpingen. Vrijwilligers zoals jagers spelen daarbij ook een rol. Zij zijn veel in het veld en zijn daarmee de ogen en oren voor toezichthouders.

Waar de politie steeds minder tijd en personeel heeft voor het buitengebied spelen jachttopzichters en andere boa's een steeds belangrijkere rol. Door een gebrek aan financiële ondersteuning, toegang tot overheidsinformatie, samenwerking met de politie en een gedegen uitrusting (incl. bewapening) komt dat nog te weinig van de grond.

Voor de jacht is het mogelijk om legaal wapens te bezitten; toezicht daarop is belangrijk. Het is goed om te beseffen dat de laatste vijftig jaar het aantal geweldsdelicten met een jachtvuurwapen nihil is. De Jagersvereniging pleit voor effectievere en efficiëntere vergunningverlening, met minder bureaucratie voor aanvrager en politie. De geldigheid van het wapenverlof zou verlengd moeten worden van één naar vijf jaar. Samen met de overgang naar een digitaal systeem voor het wapenverlof verlaagt dit de bureaucratistische druk en kan de politie meer inzetten op controle en toezicht.

De jager moet bij het aanvragen van een vergunning beoordeeld worden door personen. Op dit moment wordt de jager beoordeeld door een geautomatiseerd computersysteem. Dat is in strijd met de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De politie zou meer gebruik moeten maken van referenten, en van gekoppelde informatiesystemen, die continue monitoring van vergunninghouders mogelijk maakt.

Onze oproep aan de politiek:

- Zorg voor een goede samenwerking tussen boa's en politie, toegang tot de relevante overheidsinformatie, voldoende financiële ondersteuning en een gedegen uitrusting voor jachttopzichters en boa's.
- Verbeter de verstrekking en het toezicht op het wapenverlof: een langere looptijd, met een digitaal systeem en gebaseerd op persoonlijke contacten.
- Verbiedt de geautomatiseerde beoordeling van de geestelijke gezondheid van jachtaktehouders in de vorm van de e-screener.